

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

distriktene

VIKERSUND
Tlf. 32 78 89 10
32 78 70 71
Knut Bråthen



NESBYEN
Tlf. 32 0716 40
Arne O. Lindahl



KONGSBERG
Tlf. 32 73 12 59
Ulf Petter
Noreng



HALLINGDAL • KONGSBERG • KRØDSHERAD • MODUM • NUMEDAL • RINGERIKE • SIGDAL

Hallingdal

Russisk trekkspiller

Hallingdal Trekkspillklubb får besøk av den russiske trekkspilleren Josef Poritz denne uka. Torsdag 27. april skal russeren spille på en konsert som trekkspillklubben arrangerer på Pers Hotell på Gol. Hallingdal Trekkspillklubb skal åpne, mens Poritz skal spille solunumre som spenner fra russisk folkemusikk til argentiske tangoer og barokkmusikk.

Elgen tenker ikke...

«Elgen tenker ikke som deg», er tittelen på en informasjons-brosjyre som Statens vegvesen i Buskerud har utarbeidet. 300 elger dør hvert år i trafikkuulykker i Buskerud, og mange ulykker resulterer i personskader og store materielle skader. I brosjyren informeres folk om når elgfaren er størst, hvordan en skal unngå påkjørsel og hva bilistene skal gjøre når ulykken er ute.

Hemsedal

Nei til uteservering

Mot en stemme har Hemsedal formannskap avslått en søknad fra Garasjen Pub om uteservering fra 1. april til 1. september i år. Avslaget begrunnes med at uteområdet ligger for nær trafikkfarlig vei, og at det i denne perioden er stor gjennomgangstrafikk.

Fjellrokk

Full «krig» om Haglebu-slaget

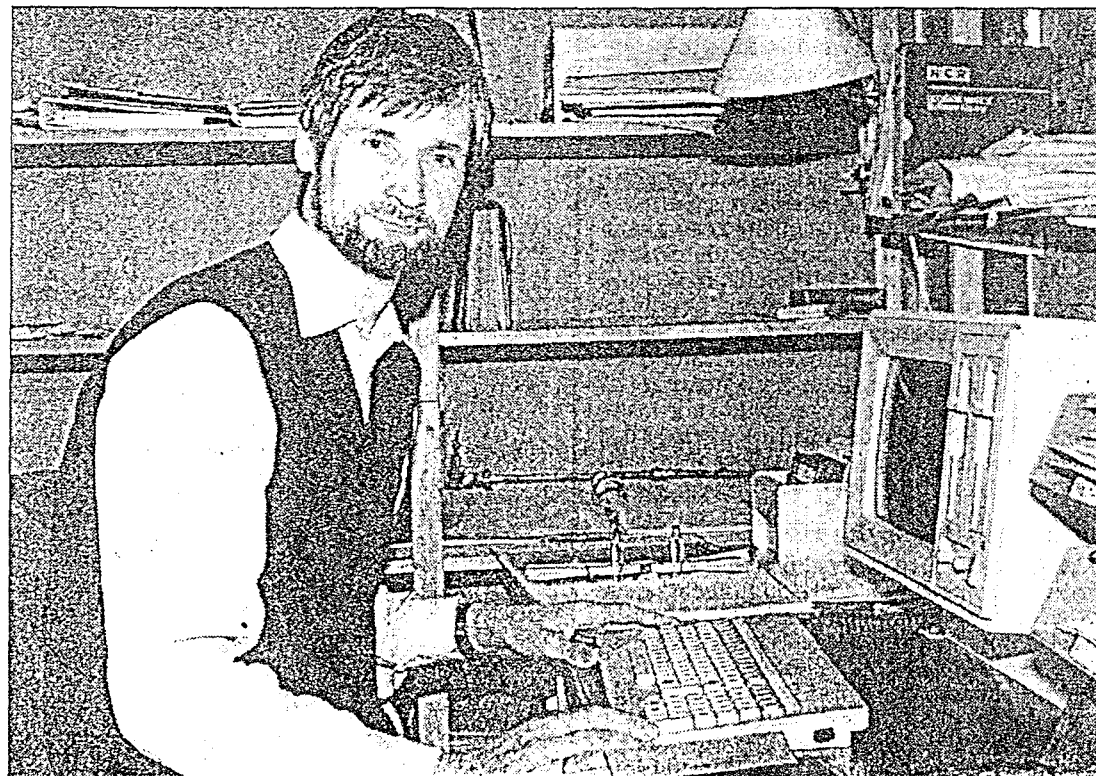
HALLINGDAL: «Haglebu-slaget tjente ingen hensikt, tapstallene og styrkeforholdene som er oppgitt er feil og det er bygd myter om det som skjedde.» Gol-historikeren Kåre Olav Solhjell tar bladet fra munnen like før 50 års minnet for Haglebu-slaget skal markeres.

av Arne O. Lindahl

– Jeg vet jeg har stukket hånda inn i et vepsebol. Jeg har ikke tatt mål av meg å skrive historien om «Elg-basen» i Vassfaret, men det er absolutt grunn til å få fram hva som egentlig skjedde på Haglebu i den siste fasen av krigen. Folk bør få vite sannheten om Haglebu, og den bør legges fram i forbindelse med markeringen av freden, sier Kåre Olav Solhjell til Fremtiden.

Søkelys

For i forbindelse med arbeidet



Gol-historikeren Kåre Olav Solhjell har i arbeidet med boka «Krigsår i Hallingdal» kom-

09402



Gol-historikeren Kåre Olav Solhjell har i arbeidet med boka «Krigsår i Hallingdal» kommet over materiale som setter Haglebu-slaget i et annet lys enn det offisielle.

Fjellrokk

Hemsedal formannskap har med tre mot to stemmer stilt en garanti på inntil 30.000 kroner til Fjellrokk-arrangementet 5. og 6. august. Mindretallet gikk inn for at kommunen garanterer for inntil 50.000 kroner.

Konsulent

Hemsedal formannskap har vedtatt å utvide stillingen som pedagogisk konsulent fra halv til hel stilling fra 1. august i år.

Kritisk til Gol

GOL: Gol Reiselivslag etterlyser en mer positiv holdning i Gol kommune til viktige reiselivssaker.

– Vi har inntrykk av at saksbehandlerne leter etter problemkompleks i stedet for å skjære igjennom med positive anbefalinger, uttaler et medlemsmøte i Gol Reiselivslag.

Laget viser spesielt til behandlingen av scooterløyver til påskelunsj, varmetue på Golsfjellet, klatrevegg i Gol sentrum og planlegging av friluftsområdet på Oset. Det pekes på at det i strategisk næringsplan i Gol kommune er vedtatt at reiselivet er satsingsområde nummer en.

– Den logiske konsekvens av dette vedtak må være at administrasjonen og politiske organ legger for dagen en positiv holdning til viktige reiselivssaker, slås det fast.

Forøvrig slutter reiselivslaget seg til vedtaket i Gol Næringsforum om at utbyggingen av kultur- og miljøparken på Storøyne må fortsette. Laget er også enig i at den tredje avkjøringen til Gol sentrum føres over Storøyne som planlagt.

Søkelys

For i forbindelse med arbeidet med boka «Krigsår i Hallingdal» som kommer ut om få dager, har Solhjell gjennom samtaler med en rekke kilder og sentrale aktører og etter gjennomgåelse av materiale ved Hjemmefrontsmuseet og ikke minst i tyske arkiver, kunnet sette et kritisk søkelys på det som skjedde på Haglebu 26. april 1945. Det Solhjell har funnet gir et helt annet bilde av det som skjedde enn den til nå offisielle, som baseres på boka til sjefen for Elg-basen, general Paul M. Strande. At Solhjell setter spørsmålsteget ved Strande og sjefen for den norske styrken, lt. Peter F. Holsts vurderinger har vakt reaksjoner. Ikke bare hos Strande selv.

Myter

– Det er bygd myter om krigen. Spesielt disse profesjonelle militære fra England var betrakkelig bedre til å bygge myter enn de lokale. Det er merkelig at versjonen om det som skjedde på Haglebu har fått stå uimotsagt. Den bygger bare på general Strandenes fremstilling der det hele ses fra hans synsvinkel og med en undertone som rettferdiggjør opplegget, sier Solhjell.

Bråk

I hele vinter har Haglebu-slaget vært tema i en rekke leserinnlegg i lokalavisen Hallingdølen. Bråket begynte med en artikkel skrevet av Solhjell om Elg-basen i Vassfaret. Der berørte han også Haglebu-slaget, og skrev etter eget utsagn, forbeholdent om slaget. Men reaksjonene uteble ikke, og han ble bedt om å dokumentere

påstandene sine. Da general Strande for kort tid siden utfordret Solhjell, tar han nå bladet fra munnen.

– Det er dannet myter om hva «Elg» var, den var nemlig en alternativ motstandsbevegelse av mer militær karakter med en helt annen filosofi enn hva Milorg stod for, sier Solhjell. Det var denne basen Strande ledet, og som han ble frabeordret. Også en fremstilling som Strande har reagert sterkt på.

Ingen hensikt

Solhjell mener at Haglebu-slaget ikke tjente noen hensikt, og var helt unødvendig og i strid med ordre. Karene som ble kommandert til å ta opp kampen mot tyskerne var ikke i området for å slåss, men på befalskurs på Rustadstolen på Bromma. Hadde Strande andre fullmakter å holde seg til fra London om å gå i kamp enn hjemmefrontsledelsen, spør Solhjell.

«Krigsforbrytelse»

Lt Holst har i sin rapport og general Strande i sin bok operert med en tysk styrke, bestående av nordmenn og tyskere, på 120 mann. Fienden skal i følge dem ha 29 falne og 30 sårede. Gjennom gransking i tyske krigsarkiver har Solhjell kommet til noe helt annet; at den tyske avdelingen bestod av 44 politisoldater, og at av disse falt det sju, fire tyske og tre norske. Dessuten ble to hirdmenn skutt i bakhold under ei patrulje. Av de falne ble en nordmann

i tysk uniform likvidert av norske hjemmefrontsoldater i uniform. Nordmennene har operert med et tap på fem i tillegg til at en såret døde senere.

– Når en soldat i uniform overgir seg til andre soldater i uniform og blir likvidert, er det å betrakte som en krigsforbrytelse, sier Solhjell.

Meningsløst

– Haglebu-slaget var meningsløst med tap av liv som resultat. Hvorfor i all verden er tapstallene gjort høyere enn de reelle. Mine tall er korrekte. Opptegnelse finnes i tyske arkiver, og det var tross alt tyskerne som talte de falne. Men det er mulig tapstallene er gjort store for å rettferdiggjøre det som skjedde. Innsatsen ble belønnet med en høy dekorasjon til sjefen for den norske styrken, men de menige soldatene som viste heltetmodig inn-

sats ikke er dekorert med noen tapperhetsmedalje, sier Solhjell.

Sannheten

Solhjell mener at sannheten ikke er fortalt om Haglebu-slaget. Han tror Hjemmefrontsmuseet etter hvert også er i ferd med å lette på sløret. Før det skjer vil handlingene på Haglebu fortsette å kaste en skygge over freden.

– Krigshistorikere bør forske på det som skjedde på Haglebu, mener Solhjell. Han har samtalt med en rekke lokale og sentrale aktører, og gått igjennom norsk og tysk arkivmateriale. Han har også fått bare positive reaksjoner etter at han satte søkelyset på Haglebu-slaget og vurderingene som ble gjort.

– Haglebu-slaget var unødig tap av menneskeliv like før krigens slutt, sier Kåre Olav Solhjell.

– Inkompetent

– Kåre Olav Solhjell skriver mye om ting han ikke har noe greie på. Det er det eneste jeg har å si. Jeg er temmelig lei diskusjonen om Haglebuslaget, sier pensjonert general Paul M. Strande.

av Kristin Byrkje

– Solhjell mener du i boka di bagatelliserte at en nordmann som overga seg i tysk uniform

ble henrettet av hjemmefronten. Selv kaller Solhjell handlingen for en krigsforbrytelse.

– Jeg kjente ikke stemningen som rådet der den gangen. Jeg har kun gjengitt fakta, og sitert en rapport, sier Strande.

– Solhjells tapstall for tyskerne ligger langt under dine.

– Det var vanlig at tyskerne opererte med lavere tall. Solhjell burde studert norske arkiver i stedet for tyske, svarer Strande.

Utgitt: 1994

